

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Rezultatul băncilor minoritare din Ardeal pe anul 1935. — Viața economică și legiuirea administrativă. — Situația. — Legea Timbrului și a impozitului pe acte și fapte juridice și Legea Fondului Național de Aviație cu privire la operațiunile bancare. — *Cronica*: Hotărârile oficiului registrului comerțului sunt supuse apelului. Imprumuturile pe baza polițelor de asigurare nu intră în conversiune.

Rezultatul băncilor minoritare din Ardeal pe anul 1935.

Pe lângă instituțiile culturale minoritare ungurești și germane, stăpânirea românească a aflat în Ardeal înainte cu 18 ani o organizație financiară minoritară bine înjghebată. Față de băncile românești din Ardeal, cari pe timpul erei maghiare se sprijineau numai pe forțele lor proprii, băncile maghiare și germane — în special însă cele maghiare — erau susținute pe toate căile de către vechea stăpânire.

Legăturile lor cu marea finanță din capitala Ungariei, băncile mai de seamă maghiare din Ardeal, le-au menținut și după unirea Ardealului. Prin faptul că aceste bănci fîn în mâna lor majoritatea comerțului și a industriei din teritoriile alipite, caracterul acestor instituții este comercial.

Puținele instituții cu caracter agricol și cu o importanță mai mult locală, fondate cu capitalul cetățenilor minoritari,

sunt formațiuni șubrede, fără importanță prea mare. Așa de pildă cele săcuesești, conduse de oameni de finanțe a partidului maghiar, au spoliat populația săcuiască până la distrugere. Cămătăria, motivată de către conducătorii lor prin seumpetea și lipsa de capital, de fapt însă aviditatea de câștig, evidențiată prin politica lor de dividend, dobânzi uzurare, tantieme pentru corifeii partidului maghiar, — cu care au fost și este supraîncărcată administrația lor, — a dus la ruina acestor bănci. Acestea au fost complet imobilizate încă mult înainte de criză, care s'a deslănțuit în anul 1931, așa că unele dintre ele au sucombat înainte de criză.

Criza și legile cu caracter economic din ultimii ani, au lovit deopotrivă atât în băncile românești, cât și în cele minoritare. Consecințele crizei însă nu s'au resimțit la toate deopotrivă. Mai puternic au fost atinse cele cu caracter agricol, cari în urma lichidării datoriei agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 au avut să facă sacrificiile cele mai mari. În categoria aceasta intră — cu puține excepții — mai toate cele 154 bănci românești din Ardeal, membre ale „Solidarității”.

Considerând caracterul comercial al băncilor maghiare de seamă din Ardeal, criza nu a lăsat urme prea profunde asupra lor. Este demn de relevat dintre acestea, celea cu capital mare, afiliate marelor bănci din Budapesta. Cu puține excepții, acestea au continuat să lucreze

și să facă operațiuni bancare și în epoca de cea mai acută criză.

Bilanțurile încheiate pe 1935 și rapoartele Consiliului de administrație ne arată o reactivare a unora și progrese impozante ale câtorva.

Progresul făcut de băncile mai de seamă maghiare din Ardeal reiese din datele de mai jos. Astfel bilanțurile încheiate la 31 Decembrie 1935 ne înfățișează următoarea situație.

Bănci maghiare.

Denumirea	CAPITAL SOCIAL	DEPOZITE	VENIT NET
	Lei	Lei	Lei
Banca Ardeleană s. a. Cluj	120.000.000	806.069.031	7.188.352
Banca Timișoarei și Soc. Com. Timișoara	62.500.000	236.828.288	4.480.608
Cassa de Păstrare și Banca de Credit din Cluj	41.250.000	63.705.682	2.243.038
Banca Transilvania, Cluj	40.000.000	33.048.798	969.662
Cassa Gen. de Păstrare Arad	32.000.000	45.553.305	2.041.731
Cassa de Păstrare a jud. Bihor	30.000.000	16.205.152	112.516
Banca de Scont s. p. a. Timișoara	24.000.000	66.292.689	3.452.732
Cassa de Păstrare Arad-Cenad	20.000.000	13.741.361	45.819
Cassa de Păstrare a jud. Arad	13.000.000	51.962.542	820.278
Cassa de Păstrare Cărașana, Lugoj	15.000.000	57.614.562	2.048.491
Cassa de Păstrare a jud. Sătmar	12.000.000	41.674.003	1.516.651
Cassa de Păstrare a jud. Trei-Scaune	12.000.000	9.932.924	183.424
Banca de Scont și Schimb din Ardeal, Cluj	10.000.000	59.862.124	108.279
Prima Cassă de Păstrare Gheorgheni	10.000.000	3.687.191	41.882
Banca Populară s. a. Brașov	9.000.000	24.745.492	150.304
Népszövetség Hitelintézet Oradea	6.000.000	14.314.114	368.719
		2.011.529	

Este de observat, că unele dintre acestea au realizat în realitate venituri cu mult mai mari, dacă luăm în considerare și amortizările impozante care le-au făcut din beneficiile anului 1935. Astfel Banca de Scont și Schimb din Ardeal, Cluj, deși prezintă în bilanț un beneficiu net de numai 108.279.— anume 79.817.— reportat și Lei 28.462.— beneficiul anului 1935, a făcut în 1935 amortizări din beneficiu de Lei 1.169.302.—

Să examinăm acum situația băncilor germane (săsești și șvăbești) din Ardeal și Banat.

Până când băncile mai de seamă maghiare puțin se sinchiseau și în trecut de nevoile de credit ale țărânilor maghiare, băncile germane aveau în totdeauna de scop aproape exclusiv ajutarea financiară a populației săsești și șvăbești. Ele finanțează în întregime comerțul, industria și agricultura din mâna conașionailor lor, participând în bună măsură la dezvoltarea economică a Ardealului.

Legăturile foarte strânse cu agricultura au adus cu sine ca băncile germane dela noi din țară — în urma crizei agriculturii, secondata de legiferările de asanare financiară a agricultorilor — au ajuns într-o situație foarte dificilă.

Este de relevat solidaritatea națională tradițională la Sași, care se manifestă în primul rând pe țărâm economic și financiar. Spiritul acesta de solidaritate al sașilor, a deponenților și conducătorilor vieții economice săsești și șvăbești a triumfat și de astădată, salvând institutele lor. Sacrificii enorme s'au adus și de deponenți și de acționari deopotrivă. Deponenții încă dela începutul crizei printr'un moratoriu sub formă de „Stillhalten“, au pus la adăpost băncile lor de atacul deponenților alarmați. Apoi să nu uităm că nici un debitor nu plătește mai bine ca sasul și șvabul.

În astfel de împrejurări băncile săsești și șvăbești au fost salvate, trecând peste criza financiară, pe care au simțit-o cu mult mai greu ca băncile maghiare. Datorită spiritului de solidaritate a poporului sas și șvab, institutele lor financiare se reface cu ușurință, reclamându-și locul în economia populației germane din Ardeal. Față de acestea bănci, soarta băncilor românești din Ardeal este cu mult mai tristă și mai grea.

Multe dintre băncile săsești și șvăbești, cari stăteau odinioară în pragul falimentului, trecând deja peste toate greutățile, au încheiat anul de gestiune 1935 cu rezultate bune. Datele principale ale bilanțurilor lor ne înfățișează o situație, care duce cu pași siguri spre o consolidare.

Situația financiară la finea anului trecut la cele mai de seamă bănci este următoarea:

Bănci germane.

Denumirea	CAPITAL SOCIAL	DEPOZITE	VENIT NET
	Lei	Lei	Lei
Cassa Generală de Economii (Hermannstädter Allgemeine Sparkassa) Sibiu	82.200.000	nou 220.150.320 93.690.157	851.820
Băncile Unite Bănățene (Banater Bukverein) Timișoara	52.000.000	113.160.739	1.342.649
Cassa Generală de Economii (Kronstädter Allgemeine Sparkassa) Brașov	51.000.000	nou 150.452.932 63.124.931	955.896
Banca pt. Circulația Mărfurilor (Warenverkehrsbank) Brașov	45.000.000	36.778.849 38.821.889	—
Volksbank, Sighișoara	20.000.000	nou 4.862.999	1.962.058
Vereinigte Gewerbe u. Hypotekenbank)	20.000.000	nou 31.434.724 10.071.264	1.038.156
Spar u. Kreditbank, Mediaș	17.700.000	nou 3.047.637 4.237.499	443.334
Vereinigte Landwirtschaftsbank, Helsdorf	11.000.000	nou 8.616.645 2.661.907	40.215
Banca Industrială și Comercială, Sibiu	6.000.000	nou 7.534.411 17.919.332	316.405

Rămâne să se studieze într'unul din numerii viitori ai revistei situația băncilor românești din Transilvania și Banat.

TRAIAN NICHICIU.

Viața economică și legiuirea administrativă.

S'ar părea la prima vedere că legiuirea administrativă n'are nimic, sau are foarte puțin a face, cu viața economică. Părerea aceasta a avut poate vreodată valabilitatea ei. În vremurile în care liberalismul era în floare, este evident, că atingerea acestor două domenii de activitate a fost foarte neînsemnată. Nu tot așa s'au întâmplat însă lucrurile în perioadele în cari a dominat principiul mercantilist. În aceste epoci, îndrumarea vieții economice trebuind să fie făcută pe anumite făgașe, este natural că a trebuit să se lucreze mult în acest sens pe cale administrativă.

În general însă aproape totdeauna viața economică n'a fost lăsată la o completă liberă ma-

nifestare. Oricât de liberală a fost o epocă, sau oricât de mercantilistă a fost alta, niciodată statul n'a fost de părere că influența sa spre a atenua unele porniri, ar fi iluzorie. De aceea în totdeauna legiuirea administrativă a intrat mai mult sau mai puțin în dirijarea fenomenelor economice. Nu mai vorbim de curente economice rezidând în protecționism, când legiuirea administrativă era singurul element în mâna autorității spre a canaliza lucrurile spre scopul urmărit.

Înrâurirea legiuirii administrative asupra vieții economice s'a accentuat însă în măsura în care am intrat în regimul economic și social, denumit capitalism. În epoca feudală măsura administrativă se menținea doar la reglementări cari nu făceau altceva, decât defăneau sistemul în sine, iar sistemul era închis și separat de administrația propriu zisă. Breslele aveau autoritatea lor aparte și nu luau contact cu autoritatea administrativă decât ca organism separat, egal și aproape independent. Ba mai mult decât atât, se pare că breslele influențau și cenzurau măsurile administrative cari le priveau spre a le atenua efectul și a le reduce la simplul lor rol de reglementări generale și fără contact intim cu mișcarea economică.

Capitalismul inaugurat în viața economică odată cu proclamarea drepturilor omului prin revoluțiunea franceză a spart și sfărâmat zidul care izola viața economică de manifestările generale ale societății. De aici pornind inițiativa individuală în toate direcțiunile a trebuit de sigur să intervină un stăvilor care să zăgăzuiască cumva haosul de directive pe care-l crea fiecare întreprindere în parte. Așa se face că legiuirea administrativă a fost nevoită să intre adânc în intimitatea fenomenelor economice spre a le canaliza inițiativele în jurul unor norme și sisteme generale conforme cu întrebuițările optime ale produselor și ale fabricațiunii.

Bresla evului mediu nu se temea de concurență. Inițiativa individuală a vieții capitaliste a trebuit să-și facă drum în lume, ținând piept concurenței și deci căutând să lucreze cu minimum de spese, spre a-și avea profitul asigurat. În felul acesta s'a alterat de sigur calitatea fabricantului, mergând până la a fi privită cu mare îndoială, ba chiar făcând uz de anumite trucuri spre a se putea impune. Autoritatea nevăzând cu ochi buni procedeul, pentru că era la mijloc interesul general a trebuit să intervină. În măsura în care a intervenit, nevoia intervenției era tot mai simțită din cauza atingerii în care se găsea interesul individual cu cel general. Astfel și-a făcut drum nevoia intervenției autorității în cei mai intimi

pași ai vieții economice și s'a accentuat această intervenție neconținut din cauza antagonismului mereu crescând care s'a iscat în cele două domenii ale vieții sociale.

Actualmente legiuirea administrativă activează și apare și în cel mai neînsemnat proces al vieții economice. Să nu vorbim de liniile sale mari constând în: reglementarea raporturilor dintre patroni și salariați, în asigurarea unei munci igienice pe seama acestora din urmă, în respectarea unei anumite durate a lucrului, etc. etc. cari toate alcătuiesc sisteme de natură generală și astăzi oarecum inseparabile de activitatea economică, ci ne oprim mai cu seamă asupra administrației propriu zise, spre a arăta, în ce grad este ea pusă de acord cu mișcarea economică. În special să ne oprim puțin asupra legilor noastre administrative cari au reglementat intervenția autorității în general, spre a dovedi că și acestea au avut un punct de contact foarte intim cu viața economică. Evident ne referim la cele trei legi administrative cari au intrunit după războiu, autoritatea în țara noastră.

Prima lege administrativă în România întregită a fost aceea de unificare votată de Parlament în anul 1925. Tendința ei în domeniul economic n'a fost așa de accentuată. Era și natural să fie astfel, pentru că sub impresiunea abundenței generale în care își arăta roadele viața noastră economică, nu se simțea o reglementare mai intimă a fenomenelor, peste măsura în care ele erau îngădite în legile speciale. În această epocă se aduseseră doar cele mai cardinale legiuiri de natură economică și se credea că sub îndrumarea lor totul va merge fără nici o piedecă.

Tocmai de aceea poate, legea de unificare administrativă nu aducea inovațiuni, ci avea numai acel simplu atribut, prin care țara urma să aibă un singur fel de a-și rezolva problemele interne. De altfel în freacățul cel mare de probleme noi puse de epoca postbelică, oamenii politici nu avuseseră timpul să întrezărească legătura dintre fenomenele economice și administrative. Pe urmă se pune în primul rând problema să se făurească un instrument, capabil să dea o unitate de comandă teritoriului românesc spre a contrabalansa efectul impetrușării minoritare, ca spirit și ca etnic. De aceea s'a adoptat de sigur sistemul oarecum centralist, pentru că prin consemnul unitar dat de Capitală, să se obțină un ritm sincronizat în problemele administrative.

Legea de unificare administrativă a fost abrogată de legea pentru organizarea administrațiunii locale. Tendința acestei legi a fost să instaureze în țară o viață locală mai accentuată. Aici inter-

vine de sigur legătura ce trebuia făcută între administrativ și economic. Căci o viață locală administrativă presupune o posibilitate mare de rezolvare a piedecilor vieții economice. Dacă liniile mari ale economiei mari românești erau fixate, se impunea tot așa de urgent să se fixeze cu largheță atribuțiunile factorilor reprezentativi, pentru că în marea masă de formalități cerute de legiuiri, să se înfăptuiască ritmul urgent al posibilităților de realizare.

Nevoia aceasta au simțit-o făuritorii legii de care ne ocupăm; ei n'au realizat-o însă. Localizarea vieții administrative s'a făcut mai mult teoretic și la aplicare s'a dovedit irealizabilă. N'a fost de vină numai defectuoasa încheiere a legii, ci a mai fost și mentalitatea adânc înstăpânită la noi după care totul trebuie să se rezolve în Capitală, element care a fost neglijat. Cum se întâmplă totdeauna, tocmai aceste elemente imponderabile contribuie la realizarea sau la nerealizarea unei idei, oricât de nouă ar fi ea.

Legea pentru organizarea administrațiunii locale deși avea intenția să înlănuiască sincronizând elementele vieții administrative cu exigențele economice, a neglijat totuși problema curentă a adaptării situației la ritmul vremii. Viața economică are astăzi mai mult ca oricând nevoie de o întinsă rețea de căi de circulație. Se pare că circulația este fenomenul cel mai hotărâtor în procesul economic. În acest scop trebuiesc însă create artere potrivite mijloacelor de locomoțiune, pentru că produsele să aibă acces ușor în toate regiunile de desfacere. Legea de care ne ocupăm n'a creat modalitatea spre a se ajunge ușor la satisfacerea acestui comandament. Ea s'a menținut în această privință pe linia vechilor principii de drept cari de mult trebuiau modificate spre a pune în mână autorității mijloace rapide de intervenție. De aceea i-a lipsit impulsul determinant în creații și transformări, așa că deși venită la zece ani după războiu, aplicarea ei n'a fost capabilă de inovațiuni, necum de element dinamic în transformarea orașelor spre a le adapta spiritului curent. Eficacitatea ei a mai fost apoi împiedecată și de mulțimea de modificări cu cari i s'a căutat o rețușare. Dar oricât s'a dibuit asupra elementului dinamizant, cu toate prevederile îndrăznețe pe cari le cuprindea legea, pentru unificarea administrațiunii locale, s'a înecat în propria ei manifestare. A avut doar meritul că a indicat anumite transformări mai îndrăznețe cari puse cu sinceritate în practică, pot să dea rezultate reale. Și se pare că ele deși criticate din punctul de vedere al constituționalității au fost totuși recunoscute ca bune.

Legea nouă administrativă deși s'a debarasat de localism și cu drept cuvânt, căci nu ne găsim în situațiunea de a-l putea sincer realiza a căutat să rezolve totuși problema timpului de față, punând la îndemâna autorității mijloace noi pentru soluționarea acesteia. Ea s'a menținut mai mult în cadre largi, lăsând amănunțele la inițiativa celor chemați să o aplice. De aici marea ei superioritate de a nu se fi împiedecat în abstracțiuni, ci de a se fi menținut pe o linie de îndrumări generale concrete, punând toată greutatea — așa cum este firesc — pe factorul om, chemat să o ducă la îndeplinire.

Legiuitorul conștient de marele labirint ce-l formează o administrație nesatisfăcătoare, a reglementat modalitatea de intervențiune, obligând autoritatea să satisfacă dezideratele prezentate de postulanți în termeni definiți și într'o durată precisă de timp. În plus în loc de decentralizare s'a indicat calea de corelație între serviciile locale și centrale, așa că în felul acesta orice cerere are un drum precis și definit, fără posibilitate de a rătăci din birou în birou, trecând prin mâna funcționarului căruia nu-i aparține. Din punct de vedere economic, fenomenul acesta își are importanța lui nedesmințită pentru că închide posibilitatea unor întârzieri anume voite și deci recunoaște un ritm accelerat în rezolvarea problemelor generale.

Dar inovațiunea cea mare a legii administrative a fost în abrogarea vechii legi ungare de expropriere în scop de utilitate publică. În felul acesta ea a rezolvat o problemă prin care economia generală nu mai e lăsată la bunul plac al unui posesor de imobil, ci posesiunea e transformată în element mobil care poate fi ușor delăturat în scopul unui bine general.

Legea nouă administrativă a pus apoi la punct problema urbanistică. Acesta este elementul prin care se dinamizează o așezare omenească. În felul acesta s'a croit comunei un drum de adaptare, ceea ce însemnează păstrarea ritmului de desfășurare a forțelor economice.

Vedem deci în ce măsură legiuirea administrativă trebuie să țină cont de desfășurarea vieții economice. Aceste elemente sunt înlănțuite și unul fără altul nu pot activa. Nu mai vorbim de timpurile excepționale când administrația merge până la conjundare cu viața economică.

ING. GH. BRÂNDUȘ.

Situația.

Nici un eveniment mai de seamă nu s'a înregistrat în săptămâna din urmă.

De altfel conducătorii statului n'au avut nici timp să se ocupe de chestiunile economice și financiare, deși acestea sunt cele mai arzătoare, — din cauza unui șir de sărbători de tot felul.

Iar acum, deși sărbătorile și serbările au luat sfârșit, totuși cercurile noastre conducătoare sunt mai puțin preocupate de tragica situație economică și financiară în care se sbate țara.

Tratativele comerciale cu străinătatea e singurul fapt care reține întru câțva atenția tuturor cercurilor de specialitate.

De câteva zile a început o vie activitate pentru terminarea tratativelor inițiale pentru modificarea convențiilor comerciale și de plăți cu Olanda, Austria, Polonia și Germania.

Deocamdată cu Olanda nu avem nici o convenție, deși anul trecut s'au semnat două convenții. Cea încheiată de dl I. Manolescu-Strunga, din partea guvernului român, a găsit opoziția Băncii Naționale, iar cea încheiată de Institutul nostru de emisiune, n'a fost adoptată de guvern.

De data aceasta, guvernul olandez a întocmit un proiect de convenție prin care ni se cere să întrebuițăm contra-valoarea exportului nostru în modul următor :

15% pentru plata datoriilor statului.

25% pentru acoperirea arieratelor.

50% pentru plata importului curent și

10% devize libere.

Ministerul industriei și comerțului, de acord cu Ministerul de finanțe și Banca Națională, a prezentat un contra-proiect în care oferă aceleași condiții pe care statul nostru le-a obținut dela alte țări, ca Belgia, Elveția și altele.

Până acuma s'a tranșat numai chestiunea achitării unei sume de 650 mii fiorini, rezultată din schimbul de mărfuri de până azi.

În situația actuală, exportul în Olanda se face numai cu condiția blocării devizelor la Institutul olandez de compensații.

Prin urmare schimbul de mărfuri cu Olanda, astăzi este în suferință. Cu toate acestea grație unor aprobări excepționale de compensație se vor putea exporta anul acesta 5000 vagoane de porumb. De notat că anul trecut nu s'a exportat în Olanda decât 80 vagoane de porumb.

În ce privește modificarea convenției de plăți cu Austria, guvernul austriac, care a primit contra-propu-

nerile guvernului român, a cerut ca tratativele să fie purtate la Viena, începând la sfârșitul lunii Iunie.

Tratativele cu Polonia au de scop să pună capăt provizoratului de până acum. Deocamdată guvernul român așteaptă comunicarea guvernului polonez pentru modificarea convenției.

Din discuțiile avute între reprezentanții ambelor state reese, că, dacă nici de data aceasta guvernul polonez nu va trimite comunicarea așteptată, guvernul nostru va denunța unilateral convenția veche, desființând și societatea de compensații poloneză dela Cernăuți.

Modificările convenției cu Germania sunt necesare pentru a pune în concordanță acordul de plăți cu regimul comerțului nostru exterior în vigoare, cât și pentru a rezolva problema plății exportului de produse petrolifere în Germania, care în ultimul timp a crescut considerabil.

Acordul de plăți din 24 Maiu 1935 prevede ca importul de produse petrolifere să fie de circa un sfert din importul total și că în special printr-o sporire a importului de petrolifere să nu se producă o micșorare a importului de alte mărfuri.

Ori, statisticele recent încheiate dovedesc că exportul nostru în Germania fiind să fie acoperit în întregime numai de produsele petrolifere.

În situația aceasta, Banca Națională a făcut uz de dispozițiile înscrise în acordul de plăți din 24 Maiu 1935, cât și de cele stabilite în acordurile anexe și a cerut modificarea acordului de plăți.

Propunerile Băncii Naționale sunt:

a) petrolul exportat în Germania peste exportul socotit normal, să fie plătit cu devize forte;

b) să se stabilească o medie a exporturilor de petrol efectuate în Germania — în anii 1932, 1935 și 1936, — urmând ca ceace depășește această medie să fie plătit în valută aur.

Prin urmare, Banca Națională cere un plafon la exportul de petrol în Germania, care — pentru a fi urmărit în deaproape — ar trebui să fie făcut trimestrial.

Rezultatul acestor tratative se va cunoaște mai târziu.

ION OPRÎȘ.

IN DEPOZIT:

State de salare
Declarații de vii
Registre de vii
Liste de alegători

Librăria „Dacia Traiană”

Legea timbrului și a impozitului pe acte și fapte juridice și Legea Fondului Național de Aviație cu privire la operațiunile bancare.

(Urmare și sfârșit.)

19. *Vânzările și cumpărările de valute* (devize negociabile: de ex. marca, lirete etc.) sunt supuse timbrului (impozitului proporțional) de 0.07%₀₀ (L. T. Art. 14, § 14).

20. *Vânzările și cumpărările de efecte publice precum și vânzarea cupoanelor lor* (L. T. Art. 14, § 15) sunt supuse timbrului de 0.20%₀ dela prețul de vânzare (cursul zilei).

21. *Vânzările și cumpărările de acțiuni* sunt supuse timbrului de 0.30%₀ (L. T. Art. 14, § 16) dela prețul de vânzare (cursul zilei).

În toate aceste cazuri conform art. 14 vânzările trebuie constatate prin borderouri și se va aplica timbru special de factură (dublu).

Nu se timbrează cu 2,3 sau 7 Lei borderourile de vânzare de valute, de cecuri în valută, trate în valută, obligațiuni, acțiuni, cupoane, etc. ce se liberează cumpărătorului.

Aceste borderouri se timbrează numai cu timbrul proporțional prevăzut în art. 14, § 14, 15 și 16, întrucât din textul art. 4, § 14, din textul instrucțiunilor Ministerului de Finanțe către Administrațiile Financiare și din adresa formală No. 128.964 din 19 Maiu 1927 a Ministerului de Finanțe către Banca Românească, rețese că actele prevăzute de art. 14 sunt supuse numai impozitului proporțional, iar nu și timbrului fix.

Pe aceste borderouri se va mai aplica indiferent de sumă Lei 2.— aviație (Tabelul Cap. VII punct 3 alineatul 2 din L. F. N. A.)

La transcrierea acțiunilor se va pretinde dovada vânzării prin borderou timbrat conform celor de mai sus. Când însă acțiunile sunt achiziționate prin moștenire sau donațiune se va pretinde prezentarea dovezii din partea organelor fiscale a plății taxelor de succesiune. Vezi art. 20 L. T.

La vânzările și cumpărările făcute prin vre-o bursă, formalitățile privitoare la borderouri și taxarea operațiunii se va face prin organele bursei.

22. *La incasso* se va preda o scrisoare de confirmare a efectelor primite care nu se timbrează. Dacă prezentatorul are cont, contravaloarea se creditează în cont curent, care creditare nu se timbrează. Dacă însă prezentatorul ridică contravaloarea efectului încasat, i se va cere chitanță timbrată conform p. 11.

23. *Depozitele libere de efecte*, se constată prin borderouri, ce se vor timbra conform p. 10.

Depozitul liber de efecte se poate confirma și prin o scrisoare de creditare, care scrisoare nu se timbrează. În această ipoteză cu ocaziunea restituirii efectelor, se va cere clientului să confirme primirea valorilor prin chitanță timbrată conform p. 15.

24. *Cecurile* sunt scutite de orice timbru fiscal sau de aviație.

25. *Contractele de închiriere* se timbrează cu 1.20‰ fiscal (L. T. Art. 14, § 19) și 1‰ aviație.

Aceste timbre se plătesc chiar și dacă contractul este numai verbal. În acest caz se va face declarație unilaterală. Acest timbru se poate plăti numai *prin viză la Administrația Financiară* în termen de 30 zile dela data contractării sau prelungirii.

26. *Depunerile spre fructificare*. Livretele, cartelele de depuneri sunt scutite de orice timbru.

În schimb depunerea (operațiunea) fără termen sau până la 6 luni se va taxa cu 0.07‰ iar peste 6 luni cu 0.03‰ (L. T. Art. 14 § 5).

Impozitul se va vărsa global pentru toate depozitele în termen de 30 zile dela închiderea semestrială a conturilor, după cifra maximă pe care fiecare deponent o are în depozit, urmând ca la încheierile următoare să se perceapă impozitul la suma cu care depozitul a depășit maximum anterior tratat.

Pentru documentele de casă privitoare la operațiunile de depozit spre fructificare recomandăm să introduceți „Borderouri” colective pentru ridicări. Deci toate ridicările făcute într-o zi se vor introduce pe aceleași borderouri, care va avea o rubrică și pentru confirmarea ridicării de către prezentantul libretului. Acest borderou care va fi redactat în dublu exemplar va fi timbrat conform punct 10 după totalul sumelor ridicate în aceeași zi. Deci de ex. dacă s'au ridicat de 10 deponenți în total Lei 8.000.—, se va timbra cu Lei 3 fiscal și Lei 2 aviație. Un exemplar din borderou va servi ca „document de casă” iar al doilea poate servi pentru contabilitate (foaie de control).

Timbrul pe borderou va fi suportat de bancă. (Într'un număr viitor vom publica un model de borderou).

La depuneri de sume se va folosi obicinuitele documente de casă „percepțiuni” (foaie de vărsare) care nu se semnează de partidă și nici nu se timbrează.

Ținem să Vă atragem atențiunea asupra dispozițiilor art. 20 alineat 3 și 4 din L. T. de următorul cuprins :

„Societățile de asigurare, casele de bancă și de scont și în genere toți ceice dețin bani sau valori aparținând unei succesiuni, sunt datorii, sub sancțiunea

prevăzută de art. 89, să avizeze despre aceasta administrațiile financiare, ori pe Ministerul de Finanțe.

Societățile de mai sus și particularii, nu vor putea dispune eliberarea unor asemenea bani sau valori și nici societățile anonime pe acțiuni nu vor putea opera nici un fel de transfer de acțiuni în registre, decât dacă se justifică plata impozitelor succesoriale cuvenite fiscoului, sau dacă această eliberare a fost autorizată în mod special de justiție, ori de autoritățile de mai sus. (Vezi art. 89)“.

Prin urmare nu veți face nici o plată dintr'un libel de depunere sau din orice alte disponibilități a unui decedat și nici nu veți restitui valorile depozitate de un decedat, până când succesorii nu vor face dovada plății taxelor succesoriale sau până când nu vor prezenta autorizația obținută dela autoritățile fiscale pentru a putea ridica aceste valori, fără justificarea plății taxelor de succesiune.

* * *

Timbrul (impozitul) proporțional în principiu se poate achita numai prin viză la Administrația financiară. Excepții fac următoarele acte:

a) Convenția de deschidere de credit în cont curent sau credit simplu, convențiile de împrumut pe gaj, cari se pot timbra până la 100.— cu timbru mobil. În cazul că impozitul proporțional depășește suma de Lei 100.— se va putea plăti numai prin viză.

b) La cambii se poate completa timbrul proporțional de pe blancheta, de 0.4‰ sau 0.7‰ cu timbru mobil de maximum Lei 100.— De ex. X contractează un împrumut de Lei 100.000.— pentru care poate elibera o blanchetă de cambie cu timbru încrustat de Lei 3000.—, iar Lei 100.— care se va anula prin semnătura comitentului.

c) Pentru operațiunile prevăzute de art. 14, § 14—16 (vânzări de valută, efecte publice, acțiuni), se va aplica timbrul special de factură pe borderou, indiferent de valoarea timbrului, deci și peste Lei 100.—

Toate timbrele și impozitele proporționale se vor suporta de clienți, cu excepția timbrelor pentru borderou la ridicări din depuneri. Bineînțeles actele se vor timbra în termen legal, reținând costul timbrelor din împrumut sau debitând debitorul ulterior (în special la cont curent).

În cazul că ar fi unele nelămuriri sau omisiuni, redacția noastră va da cu plăcere orice lămurire ce s'ar cere. Ținem însă să arătăm fiind interpretările diferite ce se dau de către organele în drept, că aceste recomandări le-am dat fără nici un obligo din partea noastră, dar după cea mai bună convingere.

CRONICA

Hotărârile oficiului registrului comerțului sunt supuse apelului. Din cauza gripei ce se pune obișnuit în legiferare se omit deslușiri esențiale posibilității însăși de aplicarea legii.

Justiția trebuie să intervină în astfel de cazuri, drastic. Și să complinească insuficiența legiuitorului. Ultimul exemplu ni-l dă legea pentru înființarea registrului comerțului.

S'au prevăzut în această legiuire o seamă de norme și sancțiuni, proceduri și îndatoriri, noi. Nu s'a arătat însă care sunt căile de atac, în justiție, puse la îndemâna cetățenilor pentru censurarea hotărârilor abuzive sau eronate rostite împotriva-le.

De aceea numeroase apeluri făcute în această materie au fost respinse ca inadmisibile și tot atât de numeroase au fost de aceea cazurile în cari justițiabilii și-au văzut compromise drepturile, foarte pe... nedrept.

Inalta Curte de Casație s. III, prin decizia Nr. 372/936, dată sub președenția dlui Dim. G. Lupu a curmat și această omisiune a legiuitorului grăbit și a completat pe cale de jurisprudență golurile legii.

A decis anume că toate hotărârile oficiului registrului comerțului pot fi atacate cu apel.

Spre a da această hotărâre, a fixat următoarele considerente:

Asupra chestiunii ridicată din oficiu de această Inaltă Curte de a se ști dacă recursul de față este sau nu admisibil;

Având în vedere că prin sentința atacată, tribunalul Ismail, constatând că Dumitru Zolotorov exercită comerțul de măcelărie fără a avea firmă înscrisă, l-a condamnat potrivit art. 29 din legea pentru înființarea unui registru al comerțului dela 1931, la o amendă civilă de Lei 500, în folosul Camerei de Comerț;

Considerând că legea pentru înființarea unui registru al Comerțului din 10 Aprilie 1931, reglementând procedura de urmat pentru reprimarea abaterilor dela această lege, nu arată dacă sentința Tribunalului prin care se pronunță în prima instanță amenda civilă conf. art. 29, este susceptibilă de apel sau trebuie dată în primă și ultimă instanță;

Că în lipsa unei dispozițiuni formale în acest sens, urmează a se aplica principiul general, potrivit căruia orice hotărâre judecătorească poate fi atacată cu apel, de nu s'a prevăzut contrariul, și ca atare a se decide că sentințele Tribunalului prin care se pronunță amenda prevăzută de legea citată, sunt supuse apelului înaintea Curții de apel respective și recursului în fața Inaltei Curți.

Că întrucât în speță, recurenții n'au uzat în prealabil de dreptul de apel în contra sentinței Tribunalului, recursul în contra ei devine inadmisibil și ca atare se respinge.

Imprumuturile pe baza polițelor de asigurare nu intră în conversiune. Tribunalul Ilfov s. I com. — format cu dnii judecători Pastia și Odăgescu — a examinat o interesantă cerere de regularea raporturilor de creanță derivând din imprumuturile contractate pe bază de polițe de asigurare.

Petiționara, soc. Generala de asigurări, a cerut anume Tribunalului: 1. să constate că datoria asiguratului ei, dl S. Lies — contractată pe baza poliței respective de asigurare — nu beneficiază de conversiune (cf. legii din 7 Aprilie 1934) deoarece principal aceste operații n'au caracterul unui împrumut propriu zis ci de reîntrebuințare a rezervei matematice; 2. să stabilească apoi că debitorul neplătind dobânzile împrumutului urmează a i se aplica clauzele contractului (următor căroră, în astfel de cazuri, sau se denunță actul sau se reduce asigurarea); și 3. să pronunțe reducerea creanței.

Tribunalul a reținut în primul rând că e vorba de o acțiune declarativă de drepturi; și a declarat-o admisibilă în principiu.

Iar în fond a considerat că convențiile de această natură n'au caracter de împrumuturi speculative, reglementate prin legea asanării din 7 Aprilie 1934 și că deci sunt exceptate dela efectele pomenitei legi.

În consecință a admis acțiunea societății petiționare și a redus asigurarea respectivului la 20 mii Lei.

Imprimare, Registre, Rechizite, etc. etc.

Procurați

NUMAI dela

**Tipografia, Librăria,
C o m p a c t o r i a**

„DACIA TRAIANĂ“, SIBIU

Piața Unirii Nr. 7. — Telefon Nr. 168.